

ÖSTERMALM

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 2010-232-1.1.
SID 1 (28)

2010-03-29

Handläggare: Inger Outzen
Telefon: 0850810053

Till
Östermalm stadsdelsnämnd

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013 Östermalm

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Stadsdelsnämnden fastställer föreliggande underlag till budget 2011 och inriktning 2012 - 2013 samt överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.

Göran Månsson

Stadsdelsdirektör

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunens budget innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret ska alltid utgöra periodens första år, och långsiktigheten förstärkas genom analys av utvecklingen för år två och tre. Planeringen ska baseras på stadens Vision 2030. Av nämndens underlag ska framgå vilka frågor som påverkar verksamhetens utveckling och ekonomi under perioden. Utgångspunkt ska vara analyser av förändringar i omvärlden samt analyser av den egna verksamheten med utgångspunkt från bland annat årsredovisningen. Större avvikelser eller förändringar jämfört med gällande plan för åren 2011 och 2012 ska analyseras och kommenteras, och fånga de viktigaste frågorna som berör kärnverksamheten. Underlaget ska beskriva trender, utvecklingstendenser, strukturella frågor och demografiska förändringar, effekterna av dessa samt eventuella åtgärder. I detta ingår lokalförsörjning, kompetensförsörjning samt omstrukturerings- och investeringsbehov.

Nämnderna ska kommentera budgetkonsekvenser till följd av redan fattade beslut av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen. Detta gäller även beslut om investeringar som inte förvaltas av nämnden.

Ärendet

Förslag till underlag till budget 2010 och inriktning 2011 - 2012 följer den disposition som anges i stadens anvisningar och skrivs i ILS-webb. ILS står för integrerat ledningssystem, stadens system för ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi. Under vart och ett av Kommunfullmäktiges inriktningsmål sammanfattas

Östermalms stadsdelsförvaltning
Box 24156, 104 51 Stockholm
Besöksadress Katlavägen 104
E-post registrator@ostermalm.stockholm.se

www.stockholm.se

nämndens strategiska satsningar i punktform, vars syften är att bidra till uppfyllelse av KF:s mål under treårsperioden. Därefter följer avsnitt med beskrivning av verksamheternas prioriteringar och analys av faktorer som påverkar verksamhetens utveckling. Slutligen en sammanfattande ekonomisk analys och lokalförsörjningsplan.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats i samråd med samtliga enheter och avdelningar inom förvaltningen. Samverkan sker med de fackliga organisationerna i förvaltningsgruppen. Härutöver sker samverkan skett med pensionärsrådet och handikapprådet. Samråd sker med landstinget.

1. Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Stadsdelsnämnderna har ett omfattande uppdrag från KF enligt det reglemente som KF beslutade 2009-03-30. Verksamheten påverkas i hög grad av riksdagens lagstiftning. Här fokuseras i första hand på KF:s tre övergripande inriktningsmål.

1.1 Stockholm ska vara attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

- Östermalms stadsdelsområde växer så det knakar med ca 10000 nya lägenheter i Norra Djurgårdsstaden under 2010- och 2020-talen. Ca 30000 nya invånare, motsvarande hela Danderyds kommun. Stadsdelsområdet kan inom ett par decennier ha närmare 100000 invånare. Nämnden/förvaltningen planerar förskolor, parklekar, handikappbostäder, äldreboenden, trygghetsfrågor och inte minst hur man ska leva miljösmart eftersom området har en klar miljöprofil.
- Företagande stöds genom deltagande i de lokala företagarföreningarna, genom upphandling/konkurrensutsättning av verksamhet, genom aktiv uppföljning och stöd till nämndens underleverantörer/entreprenörer och genom stöd till personal som är intresserade av att starta eget.
- Kulturaktiviteter erbjuds i alla verksamheter genom en halvtids kultursekreterare, kulturpeng till alla förskolebarn etc.
- Samverkan i säkerhetsfrågor genom ett aktivt brottsförebyggande råd med arbetsgrupper, trygghetsvandringar, aktioner mot otrygga miljöer ovan och under jord, belyningsfrågor mm.
- Ökad utåtriktad information på hemsidan till boende och besökare.
- Samverkan med planerande förvaltningar i stadsmiljöfrågor och utveckling av parkernas innehåll och kvalitet. Ökad satsning på spontanidrott med konstgräsplaner, utegym, skateboardbanor, skridskobanor mm.
- Tillgänglighetsvandringar i där man med rullstolar, rullatorer, förbundna ögon osv testar tillgängligheten i olika inne- och utemiljöer.
- Intensifierade stöd till bidragsberoende personer att komma till egen försörjning.

1.2 Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

- Valfrihet ger värdefull kunskap om vad som är viktigt för medborgarna, kunskap som kan vara svår att fånga i professionella utvärderingar och brukarenkäter.

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

- Medborgarna ska garanteras ett gott bemötande, rättssäker myndighetsutövning och att verksamheten bygger på kunskapsbaserade metoder. Hög kvalitet och valfrihet ska präglade verksamheterna.
- Kvaliteten ska kännetecknas av en tydlig koppling mellan verksamhetsplaner, kvalitetsredovisningar, identifierade utvecklingsområden och redovisade resultat, med stöd av systematisk uppföljning.
- Riktade informations- och kommunikationsaktiviteter om stadsdelsnämndens verksamhet ska tillgodose och öka tillgängligheten.
- Förskolan ska ta tillvara den möjlighet som ges att på ett tidigt stadium uppmärksamma barns behov och intressen och barn som möter svårigheter.
- Valfrihetssystem tillämpas inom äldreomsorg och i omsorg om personer med funktionsnedsättning och senare inom socialpsykiatri.
- Satsningar på öppna verksamheter, förebyggande insatser och utvecklat stöd för anhörigvårdare ska göras.
- Samarbetet med frivilligorganisationer, landstinget och övriga externa aktörer ska utvecklas kontinuerligt.
- Användningen av IT-stöd i verksamheterna ska öka.

1.3 Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

- Genom samverkan och effektivt resursutnyttjande hålls nämndens/förvaltningens kostnader inom fastställd budget. En förutsättning är att nämnden och förvaltningen har kontroll över ekonomin och kan göra bra prognoser för resten av året.
- Nämndens resurser, organisation och bemanning anpassas efter aktuella behov och används så att de ger den bästa verksamheten för medborgarna. Den fortsatta minskningen av de äldsta i befolkningen påverkar äldreomsorgen ett antal år framåt. Samtidigt ökar de yngre pensionärerna kraftigt och befolkningen som helhet kommer att växa kraftigt under 2010- och 2020-talen med Norra Djurgårdsstaden.
- All personal ska bidra till effektivitet och budgethållning genom delaktighet i planering, genomförande och uppföljning.

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

Östermalms stadsdelsförvaltning
Box 24156, 104 51 Stockholm
Besöksadress Katlavägen 104
E-post registrator@ostermalm.stockholm.se

www.stockholm.se

2. Nämndens verksamhetsområde

Befolkningsprognos 2009 - 2018

Källa: USK

År	0 år	1-5 år	6-15 år	16-18 år	19-24 år	25-64 år	65-79 år	80 - år	Summa
2009	808	3 038	5 855	1 493	5 766	35 922	8 003	4 270	65 155
2010	792	3 058	5 860	1 478	5 885	35 930	8 465	4 089	65 557
2011	767	3 046	5 824	1 417	5 976	35 707	8 887	3 931	65 555
2012	743	3 019	5 774	1 361	6 009	35 580	9 302	3 769	65 557
2013	730	2 941	5 684	1 308	5 995	35 504	9 606	3 638	65 406
2014	724	2 886	5 624	1 253	5 988	35 506	9 884	3 528	65 393
2015	729	2 842	5 586	1 265	5 941	35 645	10 076	3 463	65 547
2016	738	2 827	5 581	1 298	5 898	35 888	10 229	3 413	65 872
2017	751	2 834	5 602	1 358	5 844	36 111	10 385	3 406	66 291
2018	764	2 861	5 643	1 391	5 839	36 402	10 498	3 414	66 812
2009-2013	-78	-97	-171	-185	229	-418	1 603	-632	251
2009-2018	-44	-177	-212	-102	73	480	2 495	-856	1 657

Östermalms stadsdelsområde kommer att växa så det knakar under 2010- och 2020-talen i och med Norra Djurgårdsstaden. Ca 10000 nya lägenheter ger ca 30000 nya invånare vilket motsvarar hela Danderyds kommun. Stadsdelsområdet kan inom ett par decennier ha närmare 100000 invånare. En för nämnden/förvaltningen avgörande faktor just nu är att äldre pensionärer 80- år minskar kraftigt sedan 2001. Yngre pensionärer 65-79 år ökar samtidigt väldigt kraftigt men det är relativt små behov av äldreomsorg bland dessa. När det gäller förskoleåldrarna 1-5 år visar prognosen ingen större förändring. Barnprognoser är dock betydligt osäkrare än äldreprognoser. Det finns andra tecken på en ökning av antalet barn de närmaste åren, bland annat i nyproduktionsområden. En beredskap för fler förskoleplatser bör därför finnas de närmaste åren.

Personalstrategiska frågor

Medarbetarindex

Nöjd-Medarbetar-Index (NMI) steg från 56 år 2008 till 62 år 2009 års mätning vilket dubbelt så stor stigning som genomsnittet för staden. Största höjningen har skett inom äldreomsorgen medan förskolan fortfarande ligger högst. Största höjningarna har skett inom områdena trivsel och hälsa. Anledningar till förbättringar inom dessa områden anges bl a vara bättre möjligheter till friskvård, aktivt hälsoarbete på arbetsplatsen och att fler är positiva till förvaltningen som arbetsgivare.

Ledarförsörjning

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

Östermalms stadsdelsförvaltning
Box 24156, 104 51 Stockholm
Besöksadress Katlavägen 104
E-post registrator@ostermalm.stockholm.se

Förvaltningen stärker rekryteringsprocesser och utvecklingsinsatser för befintliga och blivande chefer. Kvalificerade medarbetare mogna för större uppdrag, ska kunna erbjudas goda möjligheter till kompetensutveckling. Ett väsentligt uppdrag för förvaltningen är att kunna identifiera medarbetare mogna för chefsuppdrag. Detta medför ett stort behov av tillförlitliga rekryteringsprocesser och utvecklingsinsatser för befintliga och blivande chefer. En utmaning blir att bygga in ett systematiserat arbetssätt för chefsförsörjningen, vilket inkluderar mycket mer än enbart rekrytering. Ett genomtänkt ledningsansvar är i dag nödvändigt för att förstärka kvalitetsarbetet. I den långsiktiga planeringen är det av stor vikt att stärka chefs roll i verksamhetens utveckling.

Stadsdelens förskoleverksamhet står m a a ålderstrukturen på nuvarande chefer inför en stor utmaning inom chefsrekryteringsområdet. Förvaltningen anser att det är viktigt att den planerade rekryteringsutbildningen i utbildningsförvaltningens regi fortsätter.

Behovet av chefer inom äldreomsorgens egenregiverksamheter kommer att minska under perioden beroende på att andelen verksamhet som drivs på entreprenad och via kundval ökar.

Kompetensutveckling

Arbete i arbetslag är en väl etablerad arbetsform i förskolans verksamhet som ger möjlighet att utnyttja olika kompetenser i personalgrupperna. Alla kan bidra utifrån kompetens och intresse i det gemensamma arbetet. Satsning på kompetensutveckling för alla inom arbetslaget är viktig för att stärka förskolan. Under planperioden kommer flera sådana insatser att genomföras.

All tillsvidareanställd vård- och omsorgspersonal omfattas av stadens utbildningssatsningar. Kompetensutvecklingen av vårdpersonal bedöms komma att fortgå under planperioden, den omfattar bl.a. vårdutbildning, kost och nutrition, samt förflyttningsteknik. Ansvar för kompetensutveckling av personal inom vård- och omsorgsboende kommer att ligga på respektive entreprenör. Äldreomsorgens utbildningssatsning stämmer väl överens med det utredningsförslag som nyligen presenterats om att en ny yrkestitel (äldreassistent) ska införas i äldreomsorgen för dem som uppfyller vissa yrkeskrav (SOU 2008:126).

Kompetens för beställning, uppföljning och utvärdering bör utvecklas under de kommande åren, för administrativ personal såväl som för socialsekreterare och biståndsbedömare.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron under 2009 uppgick till 7,9 % jämfört med 9,3 % under 2008, d v s en minskning med 1,4 %. För samtliga stadsdelsförvaltningar var genomsnittet för 2009 8,3 % och 2008 9,6 %. Östermalm har lägre sjukfrånvaro än genomsnittet för stadsdelsförvaltningarna. Sjukfrånvaron har sjunkit under 2009 trots entreprenadövergångar, som erfarenhetsmässigt brukar innebära att personal med hög sjukfrånvaro väljer att stanna kvar i förvaltningens tjänst. För att ytterligare minska sjukfrånvaron fortsätter förvaltningen att införa tydliga och gemensamma rutiner i rehabiliteringsarbetet. Förvaltningens enheter ska aktivt samarbeta med personalenhet, företagshälsovård, försäkringskassa, fackliga organisationer. Alla chefer med personalansvar ska arbeta med förebyggande insatser och ha aktiv kontakt vid nya sjukfall, vara väl förtrogna med rehabiliteringsprocessen och arbeta i enlighet med den.

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

Förvaltningen har utökat friskvårdsinsatserna och friskvårdspolicyn vilket ska vara välkänt bland medarbetarna.

Övertalighet

Övertalighet riskerar att uppstå efter genomförda upphandlingar och verksamhetsövergångar. Exempelvis gäller detta framledes vid upphandling av personlig assistans. Föräldrars val av förskola i privat drift kan leda till minskad efterfrågan av den offentligt drivna verksamheten, med risk för övertalighet. Detsamma gäller inom hemtjänsten där antalet anställda kontinuerligt anpassas till en minskande efterfrågan, vilket orsakar en viss övertalighet.

Särskilda utvecklingsfrågor

Överföring till kontaktcenter

Förutom de frågor som idag hanteras av Kontaktcentrum bedömer förvaltningen att administrationen av sommarkollo skulle kunna överföras för att samordna kompetens inom området.

Utvecklingsbehov inom införda valfrihetssystem

Valfrihet ger värdefull kunskap om vad medborgarna tycker är viktigt, kunskap som kan vara svår att fånga upp i professionella utvärderingar och brukarenkäter. Därför är det viktigt att man analyserar varför medborgarna väljer som väljer inom valfrihetssystemen.

Som en följd av införda valfrihetssystem och entreprenaddrift efter upphandlingar, blir förvaltningens arbete i högre grad inriktat på seriositetskontroller, beställning av tjänster, uppföljning och utvärdering, både med avseende på hela verksamheter och avgränsade insatser för individer. Detta ställer krav på särskild kompetens i förvaltningens beställarorganisation. Viktigt är också att förvaltningen/staden vårdar relationerna till sina underleverantörer/entreprenörer, bygger upp förtroende, personkontakter och erfarenhetsutbyte.

Valfrihetssystemen innebär att människor väljer att vänta på det alternativ man helst vill ha. Det är viktigt att klargöra att detta inte innebär att staden/kommunen inte kunnat verkställa beviljat bistånd. Idag uppstår ibland missförstånd på den punkten t ex gentemot tillsynsmyndigheter.

Förebyggande arbete inom individ- och familjeomsorg

Det förebyggande arbetet bland barn- och unga kommer även i fortsättningen att ha största prioritet i syfte att förhindra självdestruktivitet och motverka rekrytering till drogbruk och kriminalitet. Familjeenheten satsar på tidiga insatser genom främst KOMET-program och grupper för barn i skilsmässokonflikter, men även samarbetet med BVC, förskolor och skolor ses som grundläggande i det förebyggande arbetet. Men ytterligare riktade insatser kommer att utvecklas genom nuvarande projektet FUSSION, med målsättning att påverka föräldrars förhållningssätt och påverkan till ungdomars attityd till alkohol och droger

Uppsökare, liksom personligt ombud eller boendestödjare är viktiga funktioner i förebyggande arbete riktat till personer med beroendeproblematik. Stöd ska ges i vardagen så att den enskilde inte riskerar att hamna i svårigheter såsom t ex

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

vräkning/hemlöshet eller våld i nära relationer. Öppenvård och återfallsprevention är ett led i det förebyggande arbetet för att minska behovet av kostsamma externa behandlingar.

Samverkan

För att säkerställa den enskildes behov av en obruten vårdkedja måste samverkan ske med landstinget. Regelbundna möten sker redan mellan landstinget och ansvariga i stadsdelsförvaltningen, i syfte att öka kunskap om respektive verksamheter och klargöra ansvarsfördelningen. Gränsdragningsfrågor uppstår i det dagliga arbetet, gällande vilken huvudman som ska verkställa viss utredning och insats för den enskilde individen och vem som ska bära det ekonomiska ansvaret. Landstingets genomgående uppdelning i beställare/utförare innebär att det ibland är svårt att hitta en samarbetspart på landstingssidan som tar helhetsansvar och inte hänvisar till beställaren resp utföraren.

Vision 2030

Visionen beskriver hur Stockholm ska utvecklas till år 2030 och bli än mer attraktiv för såväl den enskilda människan som för företag och organisationer. År 2030 beräknas Stockholms stad ha närmare en miljon invånare och Stockholm-Mälarenregionen närmare 3,5 miljoner. Det ställer krav på att utveckla allt från bostäder, infrastruktur och företagsklimat till vård, skola, omsorg och kultur. Tre av de 21 stadsutvecklingsprojekten i Vision 2030 ligger i Östermalms stadsdelsområde, dels de två stora trafikprojekten Norra länken och Östlig förbindelse, dels stadsutvecklingsområdet Hjorthagen-Värtahamnen-Frihamnen-Loudden. Norra Djurgårdsstaden som är den första etappen inom stadsutvecklingsområdet ska enligt kommunfullmäktiges beslut bli en stadsdel med särskild miljöprofil vilket ställer särskilda krav vid planeringen av denna stadsdel. De prioriteringar som ska göras för att förverkliga visionen anges i den årliga budgeten för förvaltningen. Cheferna har ett stående uppdrag att göra Vision 2030 känd och levande på alla arbetsplatser, få igång diskussioner om vad visionen innebär för verksamheten och det egna arbetet.

2.1 Förskoleverksamhet

Budget per verksamhet, netto	2008	2009	2010	2011	2012
	bokslut*	bokslut*	Vp	förändring föregående år	förändring föregående år
Förskoleverksamhet	186,8	194,6	198,3	-0,6	0,0

Verksamhetsutveckling

Östermalms barnomsorg omfattar förskola för barn som är 1-5 år. Förskolan är organiserad i sex förskoleenheter som i sin tur består av ett antal förskolor fördelade på 34 adresser. Totalt har stadsdelen kapacitet att erbjuda 1520 – 1720 förskoleplatser i egen regi.

I stadsdelen finns tre parklekar och två öppna kommunala förskolor. Östermalms förskolor har idag goda förutsättningar för sitt uppdrag. Även om förskolorna ligger i innerstaden finns tillgång till natur i närområdet.

Demografiska förutsättningar i stadsdelen och omvärldsförändringar kommer under planperioden att leda till förändrad efterfrågan och behov.

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

Östermalms stadsdelsförvaltning
Box 24156, 104 51 Stockholm
Besöksadress Katlavägen 104
E-post registrator@ostermalm.stockholm.se

Befolkningsprognos 2009-2018 Östermalm. Källa: USK

Barn i ålder	2009	2010	2011	2012	2013
0 år	808	792	767	743	730
1-5 år	3038	3058	3046	3019	2941
Samtliga 0-5 år	3846	3850	3813	3762	3671
Förändring 1-5 år	39	4	-37	-51	-91

(I prognossiffrorna ingår barn boende i bostäder som beräknas produceras under prognosperioden)

Befolkningsprognosen visar en minskning av barn i förskoleåldern under perioden. Till detta ska läggas att etableringen av fristående förskolor fortsätter och trycket på kommunala platser minskar vilket påverkar planeringen och dimensioneringen av den kommunala förskoleverksamheten.

Antalet inskrivna barn har ökat under de senaste åren. I oktober 2009 var antalet barn i åldern 1-5 år inskrivet i Östermalms kommunala förskolor 1620 fördelade på 117 avdelningar varav 46 småbarnsavdelningar. Barngruppernas sammansättning varierar mellan förskolorna.

I Norra Djurgårdsstaden fortsätter planeringen av områdets olika utbyggnadsetapper. Förskolorna i den så kallade etapp 1 Norra beräknas vara klara för inflyttning år 2012/2013. Varje förskola bör ha en kapacitet för minst ca 70 platser för att få välfungerande verksamheter med effektivt samnyttjande av lokaler och personal.

Kön, Bosko, Anordnarwebb

Det webbaserade ansökningsförfarandet och den nya e-tjänsten "Anordnarwebben" möter vissa svårigheter, som till exempel inloggningsproblem via e-legitimation, när det används. Det är angeläget att komma tillrätta med detta om kostnadseffektiviseringen ska kunna uppnås.

Gruppindelning

Under planperioden kommer det pedagogiska arbetssättet mot en flexibel indelning i olika grupper som varit framträdande under de senaste åren att förtydligas ytterligare utifrån de fysiska förutsättningar som råder. Stadsdelens kommunala förskolor har en ganska statisk fysisk utformning och bygger på en organisation med det traditionella avdelningstänkandet. Det finns grupper med barn 1-3 år, 4-5 år, 3-5 år, 1-5 år och andra lösningar, som till exempel åldershomogena grupper. I princip skulle hela förskolan kunna ses vara ett arbetslag med små respektive stora barn inskrivna, lokaler med vissa rum som nyttjas för fler grupper och olika grupperingar, innehåll, arbetssätt och arbetsformer som har en ständig beredskap att förändras utifrån mångfalden i barns sätt att tänka och förstå. Om förvaltningen får tillstånd till en omvandling av förskolorna i kvarteret Krubban (se nedan under "Lokalförsörjning") ger detta ytterligare tillfälle att förändra arbetssätten genom nytänkande av den fysiska planlösningen.

Stadens indikator för kvalitetsuppföljning av barns utveckling och lärande

Det är angeläget att utveckla och använda verktyg och metoder för att bedriva ett medvetet kvalitetsarbete som redovisar målluppfyllelse och bedömning av hur väl

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

förskolorna har arbetat i riktning mot läroplanens mål. I Stockholms stad drivs idag ett kvalitetsutvecklingsarbete som förvaltningen anser vara i linje med detta. Med hjälp av stadens indikator om barns utveckling och lärande kan pedagoger, barn och andra intressenter veta var förskolorna befinner sig i den pedagogiska processen och vart man ska. Förvaltningen anser att en fortsatt utveckling av det nya verktyget ska kunna ge förskolorna ett förstärkt underlag för uppföljning och utvärdering.

Föräldraundersökningar

Personalens förmåga att förstå och samspela med barnet och få föräldrarnas förtroende är viktig. De senaste åren har föräldrar med barn i förskolan i Östermalms stadsdelsområde varit mycket nöjda med verksamheten. Det goda resultatet måste hålla i sig under planperioden. Förskolans arbete med barnen ska därför ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna ska ha möjlighet att inom ramen för de nationella målen vara med och verka för att varje barn får möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar.

Inspektörsrapporter

Stadens förskoleinspektörer har sedan 2007 granskat huvudparten av förskoleverksamheten i stadsdelen. Inspektion har visat att förskoleenheterna har ett stort antal styrkor men även ett antal utvecklingsområden. Det finns bl.a. behov av att vidareutveckla förskolornas verksamhetsuppföljning för att den ska fungera som det förbättringsverktyg det är tänkt att vara. Förskolorna måste arbeta med att förbättra förutsättningarna för den pedagogiska verksamheten att nå målen för förskolan genom att anpassa sitt system för styrning, utveckling, uppföljning och utvärdering till såväl stadens system för integrerad ledning och uppföljning av verksamhet som till statens krav på kvalitetsredovisning. Förskoleenheternas verksamhetsplaner måste exempelvis vara vägledande för förskolorna/ avdelningarnas arbetsplaner utifrån en gemensam värdegrund, en gemensam syn på kunskaper, utveckling och lärande och ett pedagogiskt arbete i riktning mot läroplanens mål.

Barn i behov av särskilt stöd

Kostnaderna för handläggning samt stödinsatser för barn i behov av särskild stöd bedöms öka p.g.a. att antalet barn med mer omfattande insatser ökar och i många fall blir detta mer kostnadskrävande.

Arbetet med att utveckla stödet till barn i behov av särskilt stöd kommer att prioriteras under planperioden. Fortbildningsinsatser för personalen kommer att sättas in. Råd och stöd till personal liksom metodutveckling. Samarbetet mellan Barn och Ungdom/Förskolorna och Socialtjänsten kommer att prioriteras under planperioden.

Pedagogisk peng

Under 2010 har en peng för satsning på det pedagogiska utvecklingsarbetet fördelats utanför förskolepeng. Förvaltningen avser fortsätta tilldela resultatenheterna ett

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

stimulansbidrag för pedagogernas deltagande vid de identifierade gemensamma utvecklingsfrågorna inom stadsdelen.

2.2 Verksamhet för barn och unga

Budget per verksamhet, netto	2008	2009	2010	2011	2012
mnkr	bokslut*	bokslut*	Vp	förändring föregående år	förändring föregående år
Kultur och Fritid	8,2	9,9	13,5	-0,1	0

* budgeten inkluderar kultur och föreningsverksamhet

Fritidsverksamhet för barn och ungdom omfattar två öppna förskolor, tre parklekar, fyra ungdomscaféer/fritidsgårdar, fältverksamhet med fem fältassistenter med ansvar för brotts- och drogprevention, samt sommarkollo. Utöver detta finns inom avdelningens budget anslaget för samtliga nämndens/förvaltningens kulturaktiviteter. Vid utbyggnaden av Norra Djurgårdsstaden i etapp 1 västra planeras för ytterligare en parklek.

Under planperioden kommer förvaltningen att utvärdera effekterna av projekt FUSSION (Fräsch Ung Snygg Smart Och Nykter). Insatser för att påverka föräldrarnas attityd till ungdomars alkohol och drickande ska fortsätta.

Tillsynen av folköls- och tobaksförsäljningen i stadsdelen är av betydelse för kunskapen om hur ungdomar kommer över öl, som kan vara en inkörsport till starkare dryckesvanor. Det finns dessutom ett konstaterat samband mellan tobaksbruk och haschrökning, varför det är av största vikt att tobak inte säljs till minderåriga och därför kommer tillsynen av öl- och tobaksförsäljningen att fortsättningsvis prioriteras inom preventionsarbetet.

Det uppsökande fältarbetet kommer även fortsättningsvis att koncentreras till fredags och lördagskvällar.

2.3 Kultur och föreningsverksamhet

Förvaltningens avsikt är att fortsätta att fördela kulturanslaget enligt samma system som tidigare. Det innebär centrala anslag för kulturaktiviteter inom äldreomsorgen och socialtjänsten samt kulturpeng fördelad per barn inom förskolan. För att genomföra detta avser förvaltningen att fortsatt budgetera en halvtidstjänst som kultursamordnare.

Frivilligorganisationer och ideella föreningar kan söka förenings- och projekt bidrag hos stadsdelsnämnden till olika typer av sociala aktiviteter. Bidragen ges i förekommande fall för ett år i taget.

2.4 Äldreomsorg

Budget per verksamhet, netto	2008	2009	2010	2011	2012
mnkr	bokslut*	bokslut*	Vp	förändring föregående år	förändring föregående år
Äldreomsorg	618,4	655,5	680,1	-8,4	-3,1

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

Verksamhetsutveckling

Ett aktivt, värdigt och tryggt åldrande utgör grundsynen i Vision 2030. Det ska finnas ett brett utbud av insatser, olika boenden, service och hälso- och sjukvård, som gör det möjligt för äldre att leva ett självständigt liv utifrån sina individuella behov och önskemål. Närstående/anhöriga erbjuds individuellt anpassade stödinsatser. När behov finns av vård och omsorg, kan den äldre efter biståndsbeslut välja vård- och omsorgsgivare. Utbudet ska säkerställa god kvalitet, valfrihet och mångfald.

Nämndens uppgift är att organisera och samordna verksamheten så att de samlade resurserna används effektivt och erbjuder de äldre en äldreomsorg med hög kvalitet.

För äldreomsorgen fortsätter den befolkningstrend stadsdelsområdet har haft de senaste åren. Den äldre gruppen från 80 år minskar från 4 270 år 2009 till 3 414 år 2018 medan den yngre gruppen 65-79 år ökar, från 8 003 år 2009 till 10 498 år 2018. I den äldre gruppen 80- år är behovet av äldreomsorg något mer utbrett. Ca 50 % av den äldre åldersgruppen har någon form av äldreomsorg och motsvarande siffra för den yngre åldersgruppen är endast 5,5 %. Den markanta minskningen av den äldsta gruppen leder till ett minskat behov av insatser, främst vård- och omsorgsboende.

Förvaltningen är dock uppmärksam på utvecklingen av behoven inom den yngre åldersgruppen då ökningen av denna grupp på ett antal års sikt troligen betyder ett ökat behov av insatser i ordinärt boende.

Vård- och omsorgsboende

Antalet platser har minskat i takt med att antalet äldre från 80 år minskat. Antal platser med heldygnsomsorg var 714 i december 2009. Närmare 75 % av platserna finns inom stadsdelsområdet. Resterande behov tillgodoses genom köp i andra stadsdelar/kommuner eller inom ramavtalet. Valfrihetssystemet inom vård- och omsorgsboende innebär att den enskilde själv väljer var han/hon vill bo - i mån av plats - vilket påverkar var förvaltningen köper sina platser. Boendets inriktning och "rykte" är faktorer som påverkar valet. Tendensen är dock att de flesta äldre vill bo kvar inom sitt tidigare bostadsområde. Valfrihetssystemet ställer krav på flexibilitet i planeringen av att anpassa utbudet till efterfrågan då eventuellt överskott av platser styrs av den enskildes val. Faktorer som kan påverka hur behoven kan komma att tillgodoses under perioden kan t ex vara hemtjänstens utveckling, anhörigas och frivilligas insatser, tillgången och standarden på lägenheter i det ordinarie bostadsbeståndet och medicinsk och teknisk utveckling.

Vård- och omsorgsboende med heldygnsomsorg inklusive korttidsvård, snitt under året:

	2009	2010	2011	2012	2013
Totalt	720	724	693	674	

**Avser faktiska siffror för februari 2010. Siffror för 2011 - 2013 baseras på USK:s framskrivning av behovet från 2007. Siffrorna har justerats utifrån USK:s procentuella jämfört med den verkliga minskningen.*

Förvaltningens köp av vård- och omsorgsboendeplatser inkl HVB fördelar sig enligt följande:

(Crystalrapport feb 2010)

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

Östermalms stadsdelsförvaltning
Box 24156, 104 51 Stockholm
Besöksadress Katlavägen 104
E-post registrator@ostermalm.stockholm.se

Andel %	Egen stadsdel inkl entreprenörer	Andra stadsdelar/ kommuner	Privat utförare inom ramavtal	Privat utförare utom ramavtal
2010	61 %	9 %	28 %	2 %
2009	64,5 %	11%	22,5%	2 %

Vård- och omsorgsboende inom stadsdelsområdet

Inom Östermalms stadsdelsnämnd finns totalt 608 platser med heldygnsomsorg. Det finns 299 platser med somatisk inriktning, 270 platser med demensinriktning, 15 platser med geropsykiatrisk/specifik inriktning, 9 platser med profilboende samt 15 platser för korttidsvård. Platserna är fördelade enligt tabell nedan. Förvaltningen ser ett ökat behov av platser med inriktning mot demens och behoven anpassas efter efterfrågan genom att platser för somatiskt sjuka successivt omstruktureras till platser för personer med demenssjukdom.

Östermalm fortsätter att samverka med stadsdelarna Norrmalm, Kungsholmen och Södermalm om äldreboendeplaneringen i innerstaden. I planeringen är det angeläget att få en bra balans mellan tillgång och efterfrågan, så att de äldres behov och val av vård- och omsorgsboende kan tillgodoses. "Äldreboendeplanering för innerstaden 2011-2013" bifogas.

Vård- och omsorgsboende inom Östermalm

Vård- och omsorgsboende	Inriktning	Antal platser	Utförare
Dianagården	Demens	12	Entreprenad, DigniCare AB
	Somatik	36 = 48	
Rio	Demens	32	Entreprenad, Attendo Care AB
	Somatik	48	
	Korttidsplats	10 = 90	
Kampementet	Demens	48	Entreprenad, Attendo Care AB
	Somatik	48 = 96	
Kattrumpstullen	Demens	42	Entreprenad, Röda Korsets sjukhus
	Somatik	55 = 97	
Körsbärgsgården	Demens	51	Entreprenad, Röda Korsets sjukhus
	Somatik	22	
	Korttidsplats	5 = 78	
Linnégården	Demens	45	Entreprenad, Attendo Care AB
	Somatik	26	
	Psyk.ger.	15 = 86	

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

Östermalms stadsdelsförvaltning
Box 24156, 104 51 Stockholm
Besöksadress Katlavägen 104
E-post registrator@ostermalm.stockholm.se

Löjtnantsgården	Somatik	25		Ramavtal, Emmanuelskyrkans vård AB
	Demens	24	= 49	
Braham	Demens	16		Ramavtal, Kavat Vård AB
	Somatik	39		
	Profil	9	= 64	
Totalt		608		

Förvaltningen hyr Körsbärgsgårdens vård- och omsorgsboende, 78 platser, av Kungsleden Grenen AB. Hyreskontraktets avtalsperiod löper till och med 2012-10-01. Förvaltningens entreprenör för vård- och omsorgsverksamheten är Stiftelsen Rödakors-hemmet. Avtalet löper t o m 2012-01-31.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB har erbjudit Stiftelsen Rödakorshemmet att 2012-01-01 - 2022-09-30 hyra fastigheten Väduren 16, Birger Jarlsgatan 91. Stockholm för 54 demensboendelägenheter. Stiftelsen Rödakorshemmet har för avsikt att flytta sin verksamhet inklusive personal vid Körsbärgsgården till Väduren vid avtalstidens utgång. Behovet av korttidsvård har minskat. Med nuvarande system kan den enskilde oftast få en plats på ett av de valda alternativen av vård- och omsorgsboenden. En översyn av korttidsplatser kommer att göras.

De boende på Körsbärgsgården erbjuds med hjälp av valfrihetssystemet att få förtur till de nya moderna lägenheterna på nya Vädurens vård- och omsorgsboende. Alla nya boende som flyttar in på Körsbärgsgården informeras om flyttplanerna.

Servicehuset Rio under omstrukturering till trygghetsboende

Kommunfullmäktige har beslutat att inrätta trygghetsboende i Stockholms stad bland annat på servicehuset Rio. En genomförandeplan för Rio trygghetsboende bifogas tertialrapport 1/2010.

Målgruppen för trygghetsbostäder ska vara äldre människor som känner sig oroliga, otrygga och/eller socialt isolerade i sitt ordinarie boende. De begrepp som idag används för olika slag av bostäder för äldre ersätts av seniorbostäder, trygghetsbostäder och vård- och omsorgsboende.

Hyreskontraktet mellan Micasa fastigheter i Stockholm AB och stadsdelsnämnden avseende Rio servicehus har i enlighet med stadsledningskontorets (SLK) rekommendationer sagts upp med anledning av att fastigheten är under omstrukturering till trygghetsboende.

Trygghetsboende ska erbjudas personer som är folkbokförda i Stockholms stad och upplever otrygghet och/eller social isolering i sitt ordinarie boende. Något biståndsbeslut ska inte krävas, det är den enskildes upplevelse av otrygghet som är avgörande. Åldersgränsen för att kunna flytta in i trygghetsboende är 75 år. För att ställa sig i kö till trygghetsboende gäller 70 år. Micasa kommer att ansvara för att det finns trygghetslarm, personal för social samvaro och gemensamma aktiviteter, gemensamhetslokaler och möjlighet till gemensamma måltider.

För de boende i trygghetsboende ska kundvalssystemet för hemtjänst gälla. Det innebär att när den enskilde har behov av hemtjänst kan valet ske mellan de hemtjänstutförare som verkar inom området.

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

Östermalms stadsdelsförvaltning
Box 24156, 104 51 Stockholm
Besöksadress Katlavägen 104
E-post registrator@ostermalm.stockholm.se

www.stockholm.se

Servicehus kommer att finnas kvar under en övergångsperiod, troligen under flera år. Under tiden sker en successiv omvandling till trygghetsboenden.

Kvarboendepincipen gäller, vilket innebär att de som bor på Rio när det blir aktuellt med förändringen, själva väljer om de vill bo kvar eller om de vill ansöka om plats på något annat boende.

Stöd i ordinärt boende

För att öka kvaliteten på stöd- och hjälpinsatser i ordinärt boende och underlätta för äldre att bo kvar hemma, även med omfattande omvårdnadsbehov, fortsätter arbetet att utveckla hemtjänsten. Detta ställer stora krav på medarbetarnas kunskap och förhållningssätt och stor vikt kommer att läggas på att utveckla bemötandet, kompetensen, arbetsorganisationen och specialiseringen på olika uppgifter. En demensgrupp har inrättats inom den kommunala hemtjänsten. Arbetet pågår att införa de IT-baserade verktygen ParaGå och Schemas. Dokumentationen sker genom det IT-baserade systemet ParaSoL där ett utökat IT-stöd kommer att erbjudas. Arbetet kommer att fortsätta med att höja kvaliteten i omvårdnaden genom ökad utbildningsnivå hos omvårdnadspersonalen. Personal som saknar vårdutbildning kommer att erbjudas vårdbiträde- alt. undersköterskeutbildning. Utbildning inom kost, demens, förflyttningsteknik, rehabiliterande arbetssätt och anhörigstöd samt handledning kommer att anordnas.

Antal personer som var beviljade insatser i ordinärt boende, t ex hemtjänst, trygghetslarm, avlösning mm (Paraplysystemet dec 2009)

Ålder	Kvinnor	Män	Totalt
65-79	185	87	272
80- >	1 197	314	1 511
Totalt	1 382	401	1 783

Dagverksamhet

Dagverksamheten Bo Bergman har 22 platser med social inriktning (68 personer var beviljade feb 2010) och 32 platser med demensinriktning (63 personer var beviljade feb 2010). 2 personer är beviljade psykiatrisk dagverksamhet i annan stadsdel. Behoven beräknas i stort sett vara oförändrade under perioden. Dagverksamhet har stor betydelse som komplement till hemtjänst, stöd/avlastning till anhöriga, motverka isolering och möjliggöra kvarboende.

Förebyggande arbete

Äldreomsorgen kommer att arbeta vidare med att utveckla den förebyggande och uppsökande verksamheten. Förebyggande arbete kan både på kort och lång sikt innebära minskade omsorgskostnader för stadsdelsnämnden och framförallt, en bättre situation för den enskilde. Arbetet med att förebygga fallskador samt förebyggande hembesök för de som fyller 75 år under året kommer att fortsätta och vaktmästarservice kommer att tillhandahållas de äldre i ordinärt boende som har fyllt 75 år.

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

Östermalms stadsdelsförvaltning
Box 24156, 104 51 Stockholm
Besöksadress Katlavägen 104
E-post registrator@ostermalm.stockholm.se

Inom den uppsökande verksamheten informerar äldreomsorgen de äldre om både kommunal och enskild verksamhet. Biståndshandläggarna kommer att fortsätta att informera brukarna om möjligheten att välja utförare. Utförarnas broschyrer om verksamheterna kommer att delges brukarna och informationen på "Jämför service" kommer att vara uppdaterad för att underlätta för den enskilde att göra ett aktivt val.

Samverkan med polisen kommer att utvecklas för att förebygga brott mot äldre.

Öppen dagverksamhet, träffpunkter, frivilligorganisationer

Östermalm har tre öppna träffpunkter, Seniorträffen Bo Bergman, Hälsoträffen på Jungfrugatan och Träffen på Sandhamnsgatan.

Träffpunkterna för äldre som drivs i samarbete med frivilligorganisationerna. I den förebyggande verksamheten ingår samverkan med föreningar som bedriver verksamhet för äldre och rekrytering av volontärer. Aktiviteterna på befintliga öppna verksamheter kommer att utökas.

En utökning av utflyktsverksamheten (sommarkollo) för alla äldre i stadsdelen kommer att genomföras.

Uppsökande arbete samt en öppen träfflokal för personer 60 år och äldre med psykisk ohälsa har startats upp som ett samarbetsprojekt mellan äldreomsorgen, socialtjänsten, landstingets äldrepsykiatri och RSMH.

Stöd till anhöriga

Anhörigstödet kommer att utvecklas ytterligare med utgångspunkt i anhörigas behov. Fokus kommer att vara att nå ut med information om det stöd som ges. Avlastning och växelvård är ett värdefullt stöd till anhörigvårdarna. Inom stadsdelen finns möjlighet att tillgodose anhörigas önskemål om närhet till den närstående.

Personal

Den faktiska och uppskattade personalminskningen beror på genomförda verksamhetsövergångar, hemtjänstens anpassning till verksamhetens omfattning samt övertalighetsförhandlingar. Siffrorna för kommande år är under förutsättning att all personal går över till entreprenören vid upphandling.

**Faktiska siffror mars månad.*

Tabell

	2009	2010*	2011	2012	2013
Antal tillsvidareanställda	480	406	375	370	365

Ekonomi

Nettokostnaderna för äldreomsorg har ökat med 24,6 mnkr från bokslut 2009 till verksamhetsplan 2010. Ökningen beror huvudsakligen på höjningen av ersättningsnivåerna till utförarna. Tilldelningen enligt fördelningsnycklarna för 2011 har minskat med 8,4 mnkr jämfört med 2010. Minskningen beror på att antalet äldre över 80 år fortsätter att minska under planperioden och leda till ett successivt minskat behov av vård- och omsorgsboenden. Hemtjänsten tros inte minska i samma omfattning.

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

Nyckeltal	2007	2008	2009
Nettokostnad Äldreomsorgen Östermalm, mnkr	666,0	620,9	655,5
Andel i % av befolkningen 65-79 år med insats från äldreomsorgen	6,0	5,5	5,6
Andel i % av befolkningen 80 år och äldre med insats från äldreomsorgen	49,1	50,6	47,8
Bruttokostnad per vård dygn i heldygnsomsorg, kr	1 557	1 564	1 733
Andel i % av befolkningen 65-79 år med hemtjänst	3,7	3,5	3,5
Andel i % av befolkningen 80 år och äldre med hemtjänst	27,8	28,6	27,5
Kostnad per timme för hemtjänst i ordinärt boende, kr	291	278	288
Andel hemtjänst i % utförd av privata utförare inom kundvalssystemet	36,4	41,8	48,8

Förändringar i förutsättningar

Det nya bostadsområde i Hjorthagen-Värtahamnen-Frihamnen-Loudden kan innebära förändrade förutsättningar främst när det gäller stöd i ordinärt boende. Mot bakgrund av att antal personer 80 år och äldre minskar är bedömningen att en beredskap behövs för att på kort sikt anpassa av antalet vård- och omsorgsboendeplatser inom äldreomsorgen till den minskade efterfrågan i innerstadsregionen.

Ett nytt vård- och omsorgsboende planeras i norra Djurgårdsstaden med färdigställande ca år 2020.

Prioriteringar under kommande år

Prioriteringarna under kommande år ligger i linje med vad som framkommit i de brukarundersökningar som har genomförts av staden. Maten och måltiden har en central funktion för äldres hälsa och välbefinnande liksom det sociala innehållet i äldreomsorgen. Prioriteringar i form av fortsatta kostutbildningar och matskola för äldre, kultur i vården, framtågandet av sociala planer, äldrepedagoger m.m. kommer att göras. Fortsatt utveckling av samarbetet med landstingets öppen- och slutenvård för att säkerställa den enskildes behov kommer att vara en viktig fråga. Även samarbetet med de frivilliga organisationerna är viktigt då de många gånger kompletterar och ger alternativ till nämndens verksamheter. Att bryta isolering och minska ensamheten bland äldre är en viktig kvalitetssatsning där fler öppna träffpunkter, utökning av sommarkolloversamheten, uppsökande och förebyggande arbete samt ökad möjlighet till utevistelse för personer kan spela en roll i detta arbete. Utökning och vidareutveckling av stadsdelens anhörigstöd är viktigt för att underlätta för dem som vårdar en närstående i hemmet. Fler och mer regelbundna läkemedelsgenomgångar för äldre i såväl särskilt som ordinärt boende.

Stor vikt kommer att läggas på att öka kompetensen hos omsorgspersonalen då utveckling av äldreomsorgen ställer stora krav på medarbetarnas kunskap och förhållningssätt. Dokumentation är ett viktigt utvecklingsområde som kommer att prioriteras. Det kommer att vara fortsatt utveckling inom biståndsbedömningen för att öka kvaliteten och rättssäkerheten i handlägningsprocessen och främja en rättvis och lika biståndsbedömning. Under perioden kommer stor vikt att ligga på systematisk uppföljning av samtliga verksamheter Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

d.v.s. entreprenader, enskilt drivna verksamheter inom ramavtal och kundvalssystem samt verksamheter i egen regi.

2.5 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Budget per verksamhet, netto	2008	2009	2010	2011	2012
mnkr	bokslut*	bokslut*	Vp	förändring föregående år	förändring föregående år
Pers. med funktionssneds.	93,4	106,6	106,2	-0,3	0

Nettokostnaderna för stöd och service till personer med funktionsnedsättningar förväntas minska med 0,4 mnkr från bokslut 2009 till verksamhetsplan 2010. Tilldelningen enligt plan för 2011 minskar med 0,3 mnkr jämfört med 2010. Minskningen av tilldelade medel beror på prestations- och socioekonomiska förändringar.

För att ha en budget i balans informeras medarbetarna regelbundet om budgetläget samtidigt som förutsättningar, genom bl a kompetensutveckling, ges för att utredningar och beslut ska fattas utifrån gällande lagstiftning, riktlinjer och praxis. I ärendedragningarna övervägs alltid kostnader och kvalitet i insatsen.

Behovet av specialbostäder för personer med funktionsnedsättning kommer att tillgodoses genom den planerade nybyggnationen i stadsdelen Norra Djurgårdsstaden, byggstart 2012 och med inflyttning 2013, med eventuell förskjutning till 2014. Antalet ärenden kommer därav att bli något fler, vilket kan komma att inverka på antalet anställda.

Försäkringskassans ändrade regler vid nyprövning av LASS-ärenden medför ibland att den enskilde inte längre bedöms ha rätt till LASS, utan istället måste få insatser enligt LSS som finansieras av kommunen. LASS-ärendena medför ökade kostnader för kommunen för riksferietjänst samt i form av sjuklönekostnader för personliga assistenter, eftersom kostnader för vikarie inte ersätts av försäkringskassan.

En ökning av antalet ärenden med insatser enligt både LSS och LASS förväntas fortsätta i takt med nybebyggelsen i området. Eftersom de nya fastigheterna är tillgängliga ur handikappsynpunkt förmodas en inflyttning ske av personer med framför allt fysisk funktionsnedsättning.

I lagrådsremiss beträffande personlig assistans innehåller det flera punkter som kan komma att förändra det dagliga arbetet för handläggarna. Jämfört med nuläget kommer troligtvis kommunen att behöva utföra en seriositetskontroll när det gäller enskilda verksamheter som erbjuder att utföra personlig assistans åt den enskilde. Det är positivt även då det innebär ett utökat administrativt arbete. Det beror dock på hur det i praktiken kommer att se ut avseende ansvarsfördelningen mellan stat och kommun. LSS-kommittén har i sitt arbete föreslagit ett samlat huvudmannaskap för insatsen men då kommunen har det yttersta ansvaret för medborgarna. Det är dock fortfarande oklart vilka eller vilken insats som ska tillgodose den enskildes behov under tiden staten utreder behovet av assistansersättning, och om det kommer att finnas möjlighet för den enskilde att ansöka om personlig assistans enligt LSS i avvaktan på Försäkringskassans utredning och beslut.

Utredningsmodellen DUR är en tillgång i arbetet med bedömning av behov samt även i arbetet med att öka likställigheten över staden.

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

Insatsen för korttidstillsyn till barn och ungdomar med funktionsnedsättningar är oklar och ett förtydligande behövs angående vilka kvalitetskrav som ska gälla för skolorna när det gäller utförandet samt hur kostnaden ska regleras.

Prioriteringar under kommande år

Fler bostäder behövs för vuxna med funktionsnedsättning i staden. Mest markant är behovet av bostäder för vissa grupper med speciella behov, t.ex. personer med förvärvad hjärnskada och Aspergers syndrom samt för personer med psykiatrisk tilläggsproblematik utöver annan funktionsnedsättning.

2.6 Individ och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Budget per verksamhet, netto	2008	2009	2010	2011	2012
mnkr	bokslut*	bokslut*	Vp	förändring föregående år	förändring föregående år
Individ och Familjeomsorg	72,6	68,7	67,2	-0,2	0

Nettokostnaderna för individ- och familjeomsorg förväntas minska med 0,5 mnkr från bokslut 2009 till verksamhetsplan 2010. För år 2011 har de budgeterade nettokostnaderna minskat med 0,2 mnkr genom tilldelningen från stadens resursfördelningssystem. Tilldelningen enligt plan för 2012 är oförändrad jämfört med 2011.

I arbetet med att ha budget i balans är både intern- och extern samverkan av stor betydelse. Den interna samverkan utvärderas och följs upp regelbundet i avdelningens ledningsgrupp. Interna samverkansrutiner finns för smidig handläggning och bedömning av kostnadsansvar. Samverkansöverenskommelser tillsammans med externa aktörer finns som t ex med landstingets psykiatri, beroendevård, utbildningsförvaltningen, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan i syfte att tidigt upptäcka och åtgärda behov av insatser som i vissa fall skulle kunna leda till kostsamma insatser. Det förebyggande arbetet med just tidiga insatser som t ex öppen vård utvecklas och utvärderas ständigt och är också ett led i arbetet med att ha budget i balans. Myndighetsutövningen präglas av noggrannhet vad gäller utredning och beslut och föregås alltid av ärendedragningar inom respektive enhet i syfte att uppnå god kvalitet till rimlig kostnad.

Barn- och ungdomsvård

De medel som staden via fördelningsnycklarna avsätts för barn- och ungdomsvård täcker f n inte behoven utan medel har omfördelas inom stadsdelens budget till förmån för familjeenhetens verksamhet. Nyckeln för fördelning av medel har ändrats sedan ett antal år tillbaka och grundas numera huvudsakligen på kriminalitet och skolprestationer, vilket kraftigt missgynnar innerstadsstadsdelarna. De faktorer som bestämmer behov av kostsam vård på Östermalm är främst psykisk sjukdom och missbruk. Förvaltningen vill särskilt uppmärksamma behovet av att insatser för flickor med självdestruktivt beteende inte har samma tyngd som pojkars utagerande och kriminalitet i stadens fördelningsnycklar. Landstingets barn- och ungdomspsykiatri har rustat ned sina resurser för vård och behandling. Svårt sjuka barn som måste placeras blir numera aktualiserade för vård inom socialtjänsten, även om det inte föreligger någon brist i omsorgen från föräldrarna. Behovet av dygnet-runt-vård har trots detta minskat, men eftersom kostnaderna per insats samtidigt ökat utgör placeringarna fortfarande en lika stor del av budget.

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

Socialsekreterarnas förmåga att hjälpa familjer att fungera bättre har stärkts genom att alla har en systemteoretisk utbildning. Ungdomsmottagningens övergripande mål är att förebygga psykisk och fysisk ohälsa hos ungdomar och unga vuxna samt att förebygga oönskade graviditeter och könssjukdomar. Inriktningen på Ungdomsmottagningen kan utvecklas mer ur folkhälsoperspektiv genom att få kontakt med grupper av ungdomar och därmed bli en kanal till att förebygga missbruk samt att på förebyggande primärnivå verka för att minska psykisk ohälsa.

Beroendeproblematik

Det finns ett stort behov av dagverksamheter för hemlösa i Stockholm. Många verksamheter som vänder sig till hemlösa är belägna på Södermalm, som inneburit ett stort tryck på den stadsdelen. Stockholms stad har sedan 2005 finansierat Bryggan Östermalm som är en dagverksamhet för hemlösa. Den är belägen på Roslagstullsbacken 10 och drivs i samarbete med den ideella föreningen Convictus. Denna förening har tre heltidsanställda på Bryggan. Dessutom bidrar Vuxenenheten med en anställd. Ett annat viktigt inslag är volontärer från Convictus, föreningen Gula Änglarna samt Svenska kyrkan. Bryggan har under åren 2005 - 2007 finansierats via central medelsreserv, men de senaste två åren har Östermalms sdf finansierat verksamheten fullt ut m a a stadsdelens goda ekonomiska läge. Det är av stor vikt att denna verksamhet får fortsätta. Om inte, kommer trycket på de andra dagverksamheterna öka betydligt och det finns risk att ännu fler hemlösa söker sig till Södermalm.

Gruppen äldre missbrukare med komplexa vårdbehov i form av fysiska och psykiska komplikationer har ökat de senaste åren. Denna grupp är mycket vårdkrävande och medför stora kostnader. Bedömningen är att denna grupp kommer att öka i allt större utsträckning framöver.

Socialpsykiatri

Valfrihetssystemet inom socialpsykiatrins utförarverksamheter är i gång från årsskiftet 2010, efter beslut i KF 2008. I dagsläget är det svårt att göra en bedömning av hur systemet kommer att fungera administrativt. Många kommer att vara i behov av extra stöd från handläggaren för att hitta tillgänglig information på nätet om de olika utförarna.

Socialpsykiatrin har observerat en ökning av personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, t ex ADHD. I likhet med många andra unga, är denna målgrupp i behov av bostad. Men dessa unga är också i behov av stödinsatser, såsom boendestöd och/eller sysselsättning, men har oftast inte sådana behov att de är berättigade till särskilt boende eller stödboende. Förvaltningen vill påtala vikten av att denna målgrupps behov av boenden ses över, då risk finns att målgruppen hamnar i hemlöshet.

Uppdraget som personligt ombud finansieras helt via medel från länsstyrelsen, vilket kommer att vara nödvändigt även i fortsättningen.

För närvarande ansvarar förvaltningen för ett antal personer med psykisk funktionsnedsättning som bott mycket länge på hem för vård och boende ute i landet. Förvaltningen fortsätter med att undersöka möjligheterna till att överföra ansvaret för dessa till vistelsekommunen.

Förändringar i förutsättning

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

Stadsdelsnämnden beslutade under 2009 att upphandla socialpsykiatrins utförarverksamheter. I slutskedet av upphandlingen fattade KS beslut om att staden ska avvakta med upphandlingar inom socialpsykiatrin då ersättningssystemet inte ännu är fastslaget.

Ansvar för uppföljning av enskilt drivna verksamheter förväntas öka, då ytterligare verksamhetsområden står i begrepp att upphandlas. För detta arbete krävs att personal har kunskaper som är anpassade för uppgiften. Nya specialbostäder planeras i Norra Djurgårdsstaden, med inflyttning senast 2014. I dagsläget känner inte förvaltningen till om de kommer att drivas i kommunal- eller privat regi. Besluten kring de boendes insatser kommer dock att fattas av Östermalms stadsdelsnämnd, liksom ansvaret för uppföljning av upphandlad verksamhet. Ärendantalet kan härav antas öka och även antalet anställda, både på utförar- och beställarsidan.

Lagen om valfrihet har tillämpats under ett antal månader. Förvaltningen befarar ökade kostnader för taxiresor m a a av att fler personer än tidigare väljer utförare i annan stadsdel.

Prioriteringar under kommande år

Barn och unga kommer även i fortsättningen att ha största prioritet i syfte att förhindra självdestruktivitet och motverka rekrytering till drogbruk och kriminalitet.

För personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar måste samarbetet med landstingets psykiatri prioriteras för att hitta modeller för hur stödet till dessa personer ska utvecklas och utformas, samt klargöra respektive huvudmans ansvar.

Området, kvinnofrid/Våld i nära relationer prioriteras genom att ett projekt, finansierat via länsstyrelsen, startat i Norra innerstaden. Planerad projekttid är tre år.

I arbetet med att minska hemlöshet menar förvaltningen att dagverksamheten Bryggan måste få fortgå, oavhängigt förvaltningens egen ekonomi.

2.7 Stadsmiljöverksamhet

Budget per verksamhet, netto	2008	2009	2010	2011	2012
mnkr	bokslut*	bokslut*	Vp	förändring föregående år	förändring föregående år
Stadsmiljö	16,2	15,5	12,2	-1	0

Verksamhetsutveckling

Stockholms parker ska vara i världsklass. I enlighet med Vision 2030 ska parkerna utvecklas till en gemensam resurs för allt fler parkbesökare. Stadsdelsnämnden har med de senaste årens goda ekonomiska utslag kunnat ta igen mycket av det eftersatta underhållet av parkvägar och markutrustning som varit det stora problemet för stadsdelsområdet.

När Stockholm växer ökar användandet av de befintliga parkerna. Även om det finns små möjligheter till att öka parkarealen, måste sådan sökas. Stockholms nya översiktsplan beskriver att genom att höja kvaliteten på parkerna ska de tåla ett högre besöksstryck. Stadsdelsförvaltningen är inte övertygad om detta, men om kvaliteten ska höjas måste resurser för detta avsättas nu. Vegetationsperioden, den tid som gräs, buskar och träd

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

Östermalms stadsdelsförvaltning
Box 24156, 104 51 Stockholm
Besöksadress Katlavägen 104
E-post registrator@ostermalm.stockholm.se

växer till, är kort på våra breddgrader. Det tillsammans med att fler ska använda parkerna året om påverkar möjligheterna att behålla en hög kvalitet.

Under planperioden kommer förvaltningen att ha ett stort ansvar för det nya stadsutvecklingsområdet i syfte att skapa en attraktiv stadsdel med hållbara livsstilar och verksamheter som leder till hög livskvalitet.

Förändringar i förutsättningar

Innerstadens parker är inte anlagda som aktivitetsparker. Ökat besöksstryck och behov av höjd kvalitet innebär ökat underhålls- och investeringsbehov. Dagens entreprenader går ut i slutet av planeringsperioden och övervägande måste göras om förlängning eller ny upphandling.

Stadsdelsnämnden anser att resursfördelningssystemet behöver uppdateras avseende underhållsbehov nu när parkplanen är färdig. Ytor som klassats lågt måste också omprioriteras med tanke på de fått ett högre besöksstryck.

En ny befolkningsprognos för Norra Djurgården – Hjorthagen finns nu framme och stadsdelsförvaltningen arbetar tillsammans med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret med att ta fram en långsiktig förskoleplanering för området som innehåller både permanenta och tillfälliga förskolor.

När fördelningsnyckeln reviderades år 2008 nedgraderades parametern dagbefolkning och dess inverkan på resursfördelningen från 50% till 25%. Skälet var att dagbefolkningen inte ansågs skräpa ner lika mycket i parken som på gatan. Arbetsplatserna i City ökar och så gör också turisterna och evenemangen och därmed ett ökat tryck på parkerna. Tendensen är att allt fler nyetablerade förskolor och skolor saknar egen gård för utelek och är hänvisade till parkerna som därigenom får ett ökat slitage. Parkerna används också alltmer till picknick, lunchställe, firmafester, uteserveringar etc, vilket märks på behovet av ökad städfrekvens. Stadsdelsförvaltningen anser därför att parametern dagbefolkning ska höjas till 75% för parken för att motsvara dagens nyttjande.

Stadsdelsförvaltningen kommer som anvisningarna till flerårsplanen anger, senast under juni se över ytor som finns med i parkarealredovisningen och kontakta trafikkontoret för uppdatering i databasen PARK. Förvaltningen kommer då också att ta upp stadsövergripande aktiviteter som t. ex. bad, evenemang och karaktär på parkutformningen och annat som påverkar användningen av den tilldelade resursen.

Från och med 2010 upphör övergångsreglerna för stadsmiljöverksamhet. För Östermalms del innebär det att stadsdelsnämnden inte längre kompenseras för konsekvenserna av den nya fördelningsnyckeln. År 2010 uppgår kompensationen till 1,0 mnkr. Detta innebär en minskad satsning på underhållsätgärder med motsvarande summa. Under 2008 och 2009 har extrasatsningar på underhållsätgärder gjorts då stadsdelen inom andra programområden haft överskott.

Myndighetskrav gällande kvalitetskrav för vattenförekomster medför högre okompenserade kostnader för stadsdelsnämndens verksamhetsutövning och drift av strandbad och plaskdammar.

Prioriteringar under kommande år

Parkplanen visar tydligt behovet av ett fortsatt förbättrat underhåll av gräsytor och vegetation. Träd och buskar är i stort behov av förnygringsbeskärning för att inte helt

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

mista sin funktion som ett vackert inslag i parken, på många ställen behövs nyplantering. Underhållet är också en fråga om trygghet för parkens besökare.

Stockholm är en stad med mycket varierad topografi vilket innebär att det finns många trappor och murar som förbinder och avgränsar parken. Dessa anläggningar från 1940- och 50-talen byggdes i granit och har givit staden en speciell karaktär är nu i stort behov av reparation.

Investeringar

I flerårsbudgeten ska stadsdelsnämnden besluta om investeringar som nämnden anser är prioriterade för planperioden. Nedan redovisas parkinvesteringar i prioritetsordning. Investeringsönskemålen redovisas också i bilaga 3.

Tessinparken: År 2011 renoveras fontändammen och plaskdammen och ett nytt markskikt under hästkastanjerna anläggs. Parkens belysning kommer också att bytas ut. Under 2012 planeras en omgestaltning av Blanchegatans del i parken samt nya bänkar.

Eriksbergsparken: Parken är en i grunden vacker park med damm och trappanläggning. Parken är sliten och en upprustning måste ske. Under 2012 tas ett program fram med påföljande upprustning år 2013-14.

För medel fördelade genom fördelningsnyckeln rustas bl a Balders hage under perioden.

Driftskostnadskonsekvenser av investeringar

Investeringar i befintliga parker ska leda till att parkens funktion anpassas till dagens förutsättningar, en mer rationell skötsel och att driftkostnaden hålls nere, t.ex. genom att ett nytt mer hållbart och miljövänligt material används samt att svårskötta delar förändras. Parkskötseln de första åren av den nya parken sker som garantiskötsel, därefter får stadsdelsnämnden ansvaret.

Kapitalkostnader

Investeringarna i Humlegården och Stureparken beräknas vara klara under 2011. Därmed aktiveras anläggningarna i redovisningen vilket betyder att nämnden från år 2011 börjar betala kapitalkostnader, avskrivnings- och räntekostnader, för dessa objekt. För treårsperioden beräknar förvaltningen kapitalkostnaderna totalt till 2,0 mnkr för 2011, 3,1 mnkr för 2012 och 4,1 mnkr för 2013. Nämnden räknar med att budgeten för kapitalkostnader kommer att justeras inför 2011. I bilaga redovisas beräknade kapitalkostnaderna för stadsmiljö för de närmaste 10 åren.

2.8 Flyktingmottagande

Mottagandet av flyktingar kommer troligen även i fortsättningen att vara mycket lågt.

Den 1 december 2010 övergår ansvaret för flyktingmottagandet till arbetsförmedlingen. Socialtjänstens yttersta ansvar för flyktingar kvarstår dock, liksom ansvaret för de flyktingar som inte kommer ut i arbete efter introduktionen.

2.9 Ekonomiskt bistånd

Under de kommande åren kommer även i fortsättningen ungdomar mellan 18-25 år att prioriteras och personal avsättas för specifikt riktade insatser.

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

Budget per verksamhet, netto	2008	2009	2010	2011	2012
mnkr	bokslut*	bokslut*	Vp	förändring föregående år	förändring föregående år
Ek bistånd	16,6	19,6	21,0	-0,1	0

Nettokostnaderna för ekonomiskt bistånd beräknas öka med 0.4 mnkr från bokslut 2009 till verksamhetsplan 2010. Skillnaden beror främst på ökad tilldelning enligt resursfördelningsmodellen till följd av beräknade effekter av lågkonjunkturen. Tilldelningen enligt plan för 2011 är en marginell minskning med 0,1 mnkr i jämförelse med budget 2010.

I arbetet med att ha en budget i balans informeras medarbetarna ständigt om budgetläget. Utifrån behov skapas förbättringsåtgärder i form av nya interna handläggningsrutiner men också avseende rutiner i arbetet tillsammans med externa aktörer. Det gäller bl a samarbetet med fastighetsbolag och hyresvärdar för att hitta billiga boenden och också för att förhindra vräkningar, eller med näringslivet för att hitta praktikplatser till dem som står långt bort från den reguljära arbetsmarknaden. Likaså är samarbetet med jobbtorg, arbetsförmedling och försäkringskassa av stor vikt. Ärendedragningar är väsentligt i arbetet med att hålla en budget i balans och också säkerställa att besluten är fattade utifrån lagar, riktlinjer och praxis.

Stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm har en gemensam handläggning av ekonomiskt bistånd. Handläggningen sker inom Försörjningsstödsenheten på Östermalm. Denna text avser de tre stadsdelarna gemensamt.

Arbetslöshet kommer troligen även i fortsättningen att påverka antalet personer som ansöker om ekonomiskt bistånd. Även försäkringskassans restriktiva hållning avseende olika bidrag/ersättningar kan komma att påverka antalet ärenden och även bidragstidens längd. Kostnader för sanering/storstädningar av lägenheter, hyresskulder och el-skulder förväntas öka något, liksom boendekostnader för vandrarhem, hotell etc då bo-stadsmarknaden ställer höga krav på fast inkomst. Vidare kommer troligen tillgången av lämpliga boenden till personer i behov av ekonomiskt bistånd även i fortsättningen att vara mycket liten. Nybyggnationen i Norra Djurgårdsstaden kommer troligen inte att medföra fler personer i behov av ekonomiskt bistånd.

Antalet personer/ärenden som är i behov av tak-över-huvudet-garantin (TÖG) kan komma att öka. Bland dem som beviljas tak över huvudet finns även personer med egna inkomster. Möjligheten att återfå beviljat bistånd är ytterst liten, varför ett för staden mer fungerande system för hantering av TÖG bör tas fram. För att förhindra hemlöshet har Försörjningsstödsenheten utvecklat en modell för att hitta bra och billiga boenden för i första hand barnfamiljer. Personer som står extra långt från den reguljära arbetsmarknaden och som inte tas emot på jobbtorget utreds enligt DUR med möjlighet att utredas ytterligare inom stadens verksamhet START. Kunskap i frågor som rör våld i nära relationer finns och rutiner för ett fungerande samarbete mellan olika enheter och även mellan förvaltningarna som nämns ovan. För att ytterligare stärka arbetet har ett projekt startat, finansierat med medel från länsstyrelsen. Under 2010 minskas handläggningskostnaderna inom försörjningsstödsenheten, i syfte att öka utrymmet för utbetalning av ekonomiskt bistånd inom anslaget. Balansen mellan antal handläggare och utbetalt ekonomiskt bistånd är en svår avvägning som löpande måste följas upp.

Prioriteringar under kommande år

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

Östermalms stadsdelsförvaltning
Box 24156, 104 51 Stockholm
Besöksadress Katlavägen 104
E-post registrator@ostermalm.stockholm.se

Förvaltningen fortsätter att arbeta aktivt med att stödja den enskilda till att undanröja eventuella arbetshinder och hitta egen försörjning. Alla som söker ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet ska vara arbetssökande hos Jobbtorg Stockholm. Förvaltningen samverkar med jobbtorget, arbetsförmedlingen, sjukskrivande läkare m.fl. om dem som har medicinska hinder till egen försörjning. Vid prövningen av rätten till ekonomiskt bistånd tillämpar förvaltningen en strikt följsamhet till lagen och stadens riktlinjer. Under de kommande åren kommer även i fortsättningen ungdomar mellan 18-25 år att prioriteras och personal avsätts för specifikt riktade insatser.

2.10 Arbetsmarknadsåtgärder

Budget per verksamhet, netto	2008	2009	2010	2011	2012
mnkr	bokslut*	bokslut*	Vp	förändring föregående år	förändring föregående år
Arbetsmarknad	2	1,7	1,4	0	0

Nettokostnaderna för arbetsmarknadsåtgärder förväntas minska med 0,3 mnkr från bokslut 2009 till verksamhetsplan 2010. Tilldelningen för 2011 och 2012 är detsamma som 2010.

Efter införandet av jobbtorgen ligger ansvaret och budgeten för stadens arbetsmarknadsinsatser på jobbtorgen. Förvaltningen har endast kvar ansvaret för ca 13 platser inom offentligt skyddade arbeten (OSA). Förvaltningen utför arbete med OSA även för stadsdelsförvaltningarna Kungsholmen (12 platser) och Normalmalm (13 platser).

Förvaltningens huvudsakliga insatser för arbetslösa kommer att bestå av att remittera arbetslösa bidragssökande till jobbtorget samt att noggrant följa upp dessa.

Förvärvsintensiteten i yrkesverksamma åldrar 20-64 år för boende inom stadsdelsområdet är högre än stadens genomsnitt. Andelen arbetslösa, även bland ungdomar, är betydligt färre än genomsnittet i staden liksom den andel av befolkningen som behöver ansöka om försörjningsstöd. Dock kan man i dagsläget märka en viss ökning av antalet personer med psykosocial problematik, vilket i hög grad påverkar bidragstidens längd.

Enligt stadens planering ska Jobbtorgen utvidgas till att också ge insatser för psykiskt och fysiskt funktionsnedsatta, vilka även behöver stöd i andra former än enbart ekonomiskt bistånd för att komma in på arbetsmarknaden och nå en egen försörjning. Förvaltningen vill påtala behovet av att detta förverkligas. Personer som står extra långt från den reguljära arbetsmarknaden och som inte tas emot på jobbtorget utreds enligt DUR med möjlighet att utredas ytterligare inom stadens verksamhet START.

3. Sammanfattande ekonomisk analys

3.1 Drift

Den beslutade planeringsramen för 2010 uppgår till 1 173,9 mnkr för kostnader och 40,0 mnkr för intäkter, netto 1 133,9 mnkr. För 2011 uppgår ramen till 1 163,2 mnkr för kostnader och 40,0 mnkr för intäkter, en minskning med 10,7 mnkr. Den största minskningen i mnkr finns inom äldreomsorgen med 8,4 mnkr eller 1,2% av bruttokostnadsbudgeten fördelad för äldreomsorg. För budget fördelad för stadsmiljö minskar ramen med 1 mnkr vilket i procent är hela 8,1% av budgeten för stadsmiljö. För

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

2012 minskar kostnadsbudgeten med ytterligare 3,1 mnkr till 1 163,1 mnkr medan intäktsramen ligger kvar på 40,0 mnkr. Hela minskningen ligger inom äldreomsorgen.

Stadsdelens nettoutfall för 2009 uppgick till 1 103,3 mnkr. Efter resultatdispositioner för året var nettoavvikelsen + 17,4 mnkr. Överskottet härrörde huvudsakligen från äldreomsorgen med 17,3 mnkr. Med hänsyn tagen till det goda budgetläget har stadsdelen under 2009 kunnat göra extra satsningar inom såväl stadsmiljö, äldreomsorg som barn och ungdom. Stadsdelen har också inom ram kunnat finansiera det stadsgemensamma projektet Bryggan, insatser för hemlösa.

Utifrån tilldelad budgetram för 2010 och utfall för 2009 bedömer förvaltningen att särskilda budgethållandeåtgärder inte behöver sättas in under 2010 för att klara nämndens totala budget. Arbetssätt som syftar till ett mer effektivt resursutnyttjande och åtgärder för att minska sjukfrånvaron ska alltid ingå i programområdenas verksamhetsplanering. Den första månadsprognosen för 2010 prognostiserar ett mindre överskott för året. Det är nödvändigt att kostnaderna 2010 håller en nivå som är anpassad till den minskade budgettilldelningen inom planperioden.

Antalet äldre över 80 år prognostiseras fortsätta minska vilket är en förutsättning för att budgeten ska klaras med årliga ökade pris- och lönekostnader. Till 2010 har hemtjänstenheten omstrukturerats till en enhet. Andelen ärenden som utförs av privata anordnare ökar stadigt varför det är nödvändigt med anpassningar av den kommunala verksamheten. Inför 2010 har såväl resultatenheter inom förskolan som inom äldreomsorgen medel i resultatfonderna. I den första prognosen för 2010 aviserar förskolorna att de kan komma att utnyttja uppemot hälften av fonden från tidigare år under innevarande år. Inför 2010 höjdes förskoleschablonen med 1 %. Budgeten inom förskoleverksamheten består huvudsakligen av förskoleschabloner per barn som ska finansiera såväl personal- som hyreskostnaderna. Barngruppernas storlek och personaltäthet styrs även de av schablonens storlek. I planeringsförutsättningarna för flerårsbudgeten ligger ingen ökning av schablonerna. På Östermalm är hyresnivåerna höga. Som kompensation får nämnden kompensation för 50% av merkostnader över 1850kr per kvm. Resterande 50% får stadsdelen bekosta inom schablonen. Inom Socialtjänstens verksamheter minskar budgeten något över planperioden vilket förutsätter ett väl fungerande samarbete med externa aktörer och arbete med tidiga insatser. Insatserna för ekonomiskt bistånd följer konjunkturläge och omfattningen beräknas fortsätta öka ännu en tid innan de vänder. Stadsdelen samverkar med Kungsholmen och Norrmalm om handläggning av försörjningsstöd för ett effektivt kostnadsnyttjande. Under 2010 kommer handläggningskostnaderna att minskas i syfte att de totala kostnaderna för försörjningsstöd inte ska öka.

3.2 Investeringar

Med byggnation av den nya stadsdelen på Östermalm, Norra Djurgårdstaden kommer såväl förskolor, parklekar som specialbostäder för personer med funktionsnedsättning att tillföras i området. De första förskoleavdelningar som planeras beräknas stå klara i slutet av planperioden med sju avdelningar. Förvaltningen räknar överslagsmässigt med en investeringskostnad för uppstart per avdelning om ca 150 tkr. Övergången till Volvo-it från 2010 innebär att investeringar i datorer, servrar mm inte kommer att belasta investeringsbudgeten för maskiner och inventarier. En inventering av energisparande åtgärder planeras. Åtgärder för att minska energianvändandet kommer att göras under

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

planperioden vilket kan komma att medföra investeringar. I den närliggande planen kommer förskolornas torkskåp bytas mot modernare och mindre energikrävande. Förvaltningen beräknar kostnader för investeringar till ca 1 mnkr per år och kostnaden för avskrivningar och internräntor till ca 0,2 mnkr för år 2011, 0,5 mnkr för 2012 och 0,7 mnkr för 2013. I slutet av planperioden kommer investeringarna att öka något i omfattning som följd av bl a förskoleutbyggnaden i Norra Djurgårdsstaden. Investeringar inom Stadsmiljö finns beskrivet under avsnitt Stadsmiljö ovan.

5. Lokalförsörjningsplan

5.1 Inledning

I den senaste befolkningsprognosen kan man se att antalet förskolebarn kommer att stabilisera sig på nuvarande nivå för att sedan minska något. Det gör att en viss överkapacitet kan uppstå.

Befolkningsprognosen visar att gruppen äldre mellan 65-79 år ökar med 2 588 personer fram till år 2017. Samtidigt minskar antalet över 80 år med 1 212 personer. Då den äldre åldersgruppen bedöms ha de största behoven av äldreomsorg kommer minskningen i denna grupp sannolikt leda till ett minskat behov av insatser som främst vård- och omsorgsboende. Kundval/valfrihetssystem finns inom hemtjänsten, vård- och omsorgsboende samt inom dagverksamheter. Detta påverkar volymen verksamhet i egen regi.

5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra faktorer som förändrar behovet av lokaler

Eftersom antalet förskolebarn i Östermalm ser ut att minska utgår förvaltningen från att efterfrågan på kommunala barnomsorgsplatser i befintlig verksamhet kommer att stabiliseras under planperioden på nuvarande nivå eller minska. Viktiga effektivitetsinsatser för verksamheten är att på sikt ersätta de kommunala förskolelokalerna som består av kostnadskrävande enavdelningsverksamheter till större enheter. Till bilden hör dock de svårigheter som finns med att finna ändamålsenliga lokaler, till rimlig hyra och med för föräldrarna rätt läge i stadsdelen.

Stadsdelsförvaltningen är uppsagd för avflyttning av förskolan Fältöversten på Valhallavägen 152. Avtalet är uppsagt till 2010-12-31. Det innebär att en ersättningslokal för de 55 barn som i dag är inskrivna behöver anskaffas vilket inte kommer att bli lätt.

Stadsdelsförvaltningen är även uppsagd från lokalen på Karlaplan 19A och B på Fältöversten per den 2011-04-01. I lokalen drivs en enskild förskola och en daglig verksamhet. Förvaltningen anser att den senare uppsägningen är ogiltig och kommer att driva detta rättsligt. I den händelse att avtalet blir uppsagt tar förvaltningen över ansvaret för de inskrivna barnen i den enskilda förskolan som bor på Östermalm.

Faktorer som ovanstående försvårar förvaltningens planering av förskoleverksamheten.

En ökande andel av brukarna väljer hemtjänst i privat regi samtidigt som antalet brukare med hemtjänst kommer att sjunka vilket medför att den kommunala hemtjänsten måste anpassa personalvolymen. Motsvarande anpassning måste göras vad gäller hemtjänstens lokaler. Att hitta ändamålsenliga lokaler med ett för verksamheten strategiskt bra läge är

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

en prioriterad uppgift. Behovet av vård- och omsorgsboende bedöms ligga på en lägre nivå än tidigare prognoser visat. Valfrihetssystemet inom vård- och omsorgsboende påverkar var förvaltningen köper sina platser. Det är viktigt att följa effekterna av valfrihetssystemet då det är den enskildes val som avgör var eventuellt överutbud av platser finns. Privata vård- och omsorgsboende inom stadsdelen kan förändra behovet av lokaler.

5.3 Kapacitet

Med stöd i den senaste befolkningsprognosen menar förvaltningen att efterfrågan på kommunala barnomsorgsplatser kommer på sikt att stabiliseras på nuvarande nivå eller minska. Det gör att en viss överkapacitet kan uppstå. Detta kommer stadsdelen lösa genom att avveckla enavdelningsverksamheter. Till detta ska läggas att etableringen av fristående förskolor fortsätter och situationen är därför svåröverblickbar.

Förvaltningen minskar successivt köp av platser i takt med att antalet äldre från 80 år minskar. Under kort tid kan det uppstå behov av platser med främst demensinriktning, men köerna till boendena inom Östermalm är relativt korta och behoven kan tillgodoses förhållandevis snabbt. I den gemensamma planeringen för vård- och omsorgsboenden i Stockholms stad konstateras att det på kort sikt finns en för stor kapacitet av heldygnsoomsorgsplatser i innerstadsdelarna.

5.4 Förändringar i lokalbeståndet

Nybyggnation planeras i stadsdelsområdet. Ett arbete inom kvarteret Krubban (Styrmansgatan, Linnégatan och Storgatan) pågår i syfte att analysera förutsättningar och möjligheter för kvarterets framtid på fem till tio års sikt. Förvaltningens uppfattning är att det är önskvärt att förskoleverksamheten får finnas kvar inom kvarteret vilket skulle kunna tillgodoses genom ombyggnad av två befintliga byggnader i samma kvarter på totalt 1 700 kvm. Förhandlingar pågår med Statens Fastighetsverk. Förvaltningen förbereder ett ärende till stadsdelsnämnden och ekonomiutskottet så att beställning av ombyggnad av lokalerna kan göras. Att ersätta de tre befintliga förskolorna på totalt 1 600 kvm i kvarteret är ytterligare en effektivitetsinsats eftersom dessa är i behov av kostsamma renoveringar.

I Norra Djurgårdsstaden fortsätter planeringen av områdets olika utbyggnadsetapper. Förvaltningen beräknar det kommande behovet av förskolor i etapp 1 Norra till två nya förskolor med plats för totalt 126 barn. Därefter planeras ytterligare två förskolor i etapp 1 Västra samt en förskola i gasklocka 4 och en förskola i etapp 2 Norra.

Förskolorna i etapp 1 Norra beräknas vara klara för inflyttning år 2012/2013.

Förvaltningen har framfört synpunkter till Exploateringskontoret på att varje förskola bör ha en kapacitet för minst ca 70 platser för att få välfungerande verksamheter med effektivt samnyttjande av lokaler och personal.

I norra Djurgårdsstaden etapp 1 Västra pågår även projektering av en gruppbostad för 6 personer med särskilt stöd. Det planeras även för två trapphusboenden med 7 +1 lägenheter i varje enhet. Inflyttning beräknas till år 2013 men kan också bli förskjutet till år 2014.

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

Beslut har fattats att inrätta trygghetsboende på Rio servicehus och hyreskontrakten med Micasa Fastigheter i Stockholm AB är uppsagda till 2011-01-01. Stadsdelnämnden har beslutat att inflyttningsstopp gäller t o m 2010-12-31. En ny lokal till Rio hemtjänst som har sin lokal på Rio servicehus kommer att behövas. Diskussion med Micasa pågår om att få hyra en lämplig lokal i fastigheten som hemtjänstlokal.

Med anledning av stadsdelsområdets befolkningsutveckling med en minskad äldrebefolkning och den ej tillfredställande boendestandarden på Körsbärsgårdens vård- och omsorgsboende har beslut tagits att Körsbärsgården, Ruddammsbacken 28, skall avvecklas under 2012. En överenskommelse har gjorts med fastighetsägaren Bokbacken Fastigheter AB (Kungsleden AB) om förlängning av hyresavtalet till och med 2012-09-30. Körsbärsgårdens vård- och omsorgsboende har 78 platser med en totalyta på 5 188 kvm och drivs av Stiftelsen Rödakorshemmet vars avtal är förlängt till och med 2012-01-31. Stiftelsen Rödakorshemmet kommer att hyra fastigheten Väduren 16 av Micasa Fastigheter i Stockholm AB för vård- och omsorgsboende med heldygnsomsorg. Stiftelsen Rödakorshemmet har för avsikt att flytta sin verksamhet inklusive personal vid Körsbärsgården till Väduren vid avtalstidens utgång och kommer att erbjuda inom valfrihetssystemet personer med demenssjukdom att flytta med till det ombyggda Väduren.

5.5 Kostnadsutveckling

Lokalhyrorna på Östermalm är höga och de flesta förskolelokaler har marknadshyresavtal. Förvaltningens andel av hyresavtal hos privata hyresvärdar har ökat med anledning av ombildningar till bostadsrätter. Att hyra in en lokal på Östermalm kostar mellan 1 700 – 2 800 kr kvm kallhyra exkl fastighetsskatt. I framtiden räknar förvaltningen att hyreskostnaden kommer att öka med anledning av nyproduktionen i Norra Djurgårdsstaden.

Bilagor

Bilaga 1. förvunderlag11sdn10

Bilaga 2. Äldreboendeplanering för innerstaden 2011-2013

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013

Östermalms stadsdelsförvaltning
Box 24156, 104 51 Stockholm
Besöksadress Katlavägen 104
E-post registrator@ostermalm.stockholm.se

www.stockholm.se